

EURÓPSKY DOHOVOR O OBČIANSTVE

PREAMBULA

Členské štáty Rady Európy a ostatné štáty, ktoré podpísali tento dohovor,

majúc na zreteli, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu jej členov,

pamätajúc na mnohé medzinárodné listiny vzťahujúce sa na občianstvo, viacnásobné občianstvo a stav bez štátnej príslušnosti,

uznávajúc, že v záležitostiach týkajúcich sa občianstva by sa mali brať do úvahy legitímne záujmy štátov i legitímne záujmy jednotlivcov,

želajúc si podporiť progresívny vývoj právnych princípov týkajúcich sa občianstva, ako aj ich prijatie vo vnútroštátnom právnom poriadku a v najväčšej možnej miere predchádzať prípadom stavu bez štátnej príslušnosti,

želajúc si predchádzať diskriminácii v záležitostiach týkajúcich sa občianstva,

vedomé si práva na rešpektovanie rodinného života obsiahnutého v článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

uvádzajúc rôzny prístup štátov k otázke viacnásobného občianstva a uznávajúc, že každý štát sa slobodne rozhoduje, aké dôsledky vo svojej vnútornej právnej norme pripisuje skutočnosti, že občan nadobúda alebo má ďalšie občianstvo,

súhlasiac s tým, že je nevyhnutné hľadať primerané riešenia dôsledkov viacnásobného občianstva, najmä pokiaľ ide o práva a povinnosti občanov s viacnásobným občianstvom,

majúc na zreteli, že je nevyhnutné, aby sa od osôb majúcich občianstvo dvoch alebo viacerých zmluvných štátov vyžadovalo splnenie ich vojenských záväzkov vo vzťahu iba k jednému z týchto štátov,

majúc na zreteli potrebu podporovať medzinárodnú spoluprácu medzi štátnymi orgánmi zodpovednými za záležitosti týkajúce sa občianstva,

dohodli sa takto:

KAPITOLA I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Čl.1

Cieľ dohovoru

Tento dohovor ustanovuje princípy a pravidlá týkajúce sa občianstva fyzických osôb a pravidlá upravujúce vojenské záväzky v prípadoch viacnásobného občianstva, s ktorými musí byť vnútroštátna právna norma zmluvných štátov v súlade.

Čl.2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto dohovoru

- a) "občianstvo" znamená právnu väzbu medzi osobou a štátom a neoznačuje etnický pôvod osoby,
- b) "viacnásobné občianstvo" znamená súčasné vlastníctvo dvoch alebo viacerých občianstiev tou istou osobou,
- c) "dieťa" znamená každú osobu pod vekovou hranicou osemnásť rokov, ak sa plnoletosť podľa zákona aplikovateľného na dieťa nedosiahla skôr,
- d) "vnútroštátna právna norma" znamená všetky druhy ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku vrátane ústavy, zákonov, predpisov, nariadení, procesného práva, obyčajových pravidiel a praxe, ako aj pravidiel odvodených zo záväzných medzinárodných dokumentov.

KAPITOLA II VŠEOBECNÉ PRINCÍPY TÝKAJÚCE SA OBČIANSTVA

Čl.3

Kompetencia štátu

1. Každý štát vo svojom právnom poriadku ustanoví, kto sú jeho občania.
2. Túto právnu normu ostatné štáty akceptujú, ak je v súlade s platnými medzinárodnými dohovormi, obyčajovým medzinárodným právom a všeobecne uznávanými princípmi práva týkajúcimi sa občianstva.

Čl.4

Princípy

Normy týkajúce sa občianstva každého zmluvného štátu budú vychádzať z týchto princíпов:

- a) každý má právo na občianstvo,
- b) musí sa predchádzať stavu bez štátnej príslušnosti,
- c) nikto nebude svojvoľne zbavený svojho občianstva,
- d) ani manželstvo, ani zrušenie manželstva medzi občanom zmluvného štátu a cudzincom, ani zmena občianstva jedného z manželov počas manželstva neovplyvní automaticky občianstvo druhého z manželov.

Čl.5

Nediskriminácia

1. Normy zmluvného štátu týkajúce sa občianstva nebudú obsahovať rozdiely ani zahŕňať prax, ktoré predstavujú diskrimináciu na základe pohlavia, náboženstva, rasy, farby alebo národného, alebo etnického pôvodu.
2. Každý zmluvný štát sa bude riadiť princípom nediskriminácie svojich občanov, či sa stali jeho občanmi narodením alebo nadobudli občianstvo neskôr.

KAPITOLA III PRAVIDLÁ TÝKAJÚCE SA OBČIANSTVA

Čl.6

Nadobudnutie občianstva

1. Každý zmluvný štát ustanoví vo svojej vnútroštátnej právnej norme, aby jeho občianstvo nadobudli zo zákona tieto osoby:

a) deti, ktorých jeden z rodičov má v čase ich narodenia občianstvo tohto zmluvného štátu, čo podlieha ľubovoľným výnimkám, ktoré môžu byť ustanovené vnútroštátnou právnou normou tohto štátu vo vzťahu k deťom narodeným v zahraničí. Vo vzťahu k deťom, ku ktorým rodičovstvo je určené uznaním, súdnym rozhodnutím alebo podobnými postupmi, môže každý zmluvný štát ustanoviť, že dieťa nadobudne občianstvo postupom ustanoveným jeho vnútroštátnou právnou normou,
b) nájdení nájdení na jeho území, ktorí by inak boli bez štátnej príslušnosti.

2. Každý zmluvný štát vo svojej právnej norme ustanoví, aby jeho občianstvo nadobudli deti narodené na jeho území, ktoré pri narodení nenadobúdajú ďalšie občianstvo. Také občianstvo bude udelené

a) narodením zo zákona alebo
b) neskôr deťom, ktoré ostali bez štátnej príslušnosti, po podaní žiadosti takým dieťaťom alebo v jeho mene príslušnému orgánu spôsobom, ktorý predpisuje vnútroštátna právna norma zmluvného štátu. Takú žiadosť možno podmieniť zákonným a obvyklým pobytom na jeho území v období nepresahujúcom päť rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti.

3. Každý zmluvný štát vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoví možnosť naturalizácie osôb, ktoré majú zákonný a obvyklý pobyt na jeho území. Pri určení podmienok naturalizácie neustanoví obdobie pobytu presahujúce 10 rokov pred podaním žiadosti.

4. Každý zmluvný štát vo svojej vnútroštátnej právnej norme uľahčí nadobudnutie občianstva týmto osobám:

a) manželom a manželkám svojich občanov,
b) deťom jedného zo svojich občanov, na ktoré sa vzťahuje výnimka uvedená v článku 6 ods. 1 písm. a),
c) deťom, ktorých jeden z rodičov nadobúda alebo nadobudol jeho občianstvo,
d) deťom adoptovaným jedným zo svojich občanov,
e) osobám, ktoré sa narodili na jeho území a majú tam zákonný a obvyklý pobyt,
f) osobám, ktoré majú zákonný a obvyklý pobyt na jeho území v období začínajúcom pred 18. rokom života; toto obdobie ustanoví vnútroštátna právna norma príslušného zmluvného štátu,
g) osobám bez štátnej príslušnosti a osobám s priznaným postavením utečenca, ktoré majú zákonný a obvyklý pobyt na jeho území.

Čl.7

Strata občianstva zo zákona alebo z iniciatívy zmluvného štátu

1. Zmluvný štát nemôže vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoviť stratu občianstva zo zákona alebo na základe iniciatívy zmluvného štátu okrem týchto prípadov:

a) dobrovoľné nadobudnutie ďalšieho občianstva,
b) nadobudnutie občianstva zmluvného štátu podvodným konaním, na základe falošnej informácie alebo zatajenia ľubovoľnej relevantnej skutočnosti žiadateľom,
c) dobrovoľná služba v zahraničných ozbrojených silách,
d) konanie vážne poškodzujúce životné záujmy zmluvného štátu,
e) nedostatočná skutočná väzba medzi zmluvným štátom a občanom s obvyklým pobytom v zahraničí,
f) ak je počas neplnoletosti dieťaťa ustanovené, že predbežné podmienky určené vnútroštátnou právnou normou, ktoré viedli k nadobudnutiu občianstva zmluvného štátu zo zákona, už ďalej

nesplňa,

g) adopcia dieťaťa, ak dieťa nadobudne alebo má cudzie občianstvo jedného adoptívneho rodiča alebo oboch adoptívnych rodičov.

2. Zmluvný štát môže ustanoviť stratu občianstva u detí, ktorých rodičia stratia toto občianstvo, okrem prípadov zahrnutých v odseku 1 písm. c) a d). Deti však toto občianstvo nestratia, ak si ho jeden z rodičov ponechá.

3. Zmluvný štát nemôže vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoviť stratu svojho občianstva podľa odsekov 1 a 2 tohto článku, ak by sa tým takáto osoba stala osobou bez štátnej príslušnosti, s výnimkou prípadov uvedených v odseku 1 písm. b) tohto článku.

Čl.8

Strata občianstva na základe iniciatívy jednotlivca

1. Každý zmluvný štát umožní osobe zrieknutie sa občianstva za predpokladu, že sa tým taká osoba nestane osobou bez štátnej príslušnosti.

2. Zmluvný štát však môže vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoviť, že zrieknutie sa občianstva môžu uskutočniť iba občania, ktorí majú obvyklý pobyt v zahraničí.

Čl.9

Obnovenie občianstva

Každý zmluvný štát v prípadoch a za podmienok ustanovených vo svojej vnútroštátnej právnej norme uláhačí opätovné nadobudnutie občianstva bývalým občanom, ktorí majú zákonný a obvyklý pobyt na jeho území.

KAPITOLA IV POSTUPY TÝKAJÚCE SA OBČIANSTVA

Čl.10

Vybavovanie žiadostí

Každý zmluvný štát zabezpečí, aby sa žiadosti týkajúce sa nadobudnutia, zachovania, straty, opätovného nadobudnutia alebo osvedčenia jeho občianstva vybavili v primeranom čase.

Čl.11

Rozhodnutia

Každý zmluvný štát zabezpečí, aby rozhodnutia týkajúce sa nadobudnutia, zachovania, straty, opätovného nadobudnutia alebo osvedčenia jeho občianstva obsahovali písomné odôvodnenie.

Čl.12

Právo na preskúmanie

Každý zmluvný štát zabezpečí, aby rozhodnutia týkajúce sa nadobudnutia, zachovania, straty, opätovného nadobudnutia alebo osvedčenia jeho občianstva boli preskúmateľné v správnom alebo v súdnom konaní v súlade s jeho vnútroštátnou právnou normou.

Čl.13

Poplatky

1. Každý zmluvný štát zabezpečí, aby poplatky za nadobudnutie, zachovanie, stratu, opätovné nadobudnutie alebo osvedčenie jeho občianstva boli primerané.

2. Každý zmluvný štát zabezpečí, aby poplatky za správne alebo súdne preskúmanie neboli prekážkou pre žiadateľov.

KAPITOLA V VIACNÁSObNÉ ObČIANSTVO

Čl.14

Prípady viacnásobného občianstva zo zákona

1. Zmluvný štát umožní

a) deťom, ktoré majú rôzne občianstvá nadobudnuté automaticky pri narodení, aby si ich ponechali,
b) svojim občanom mať ďalšie občianstvo, keď toto ďalšie občianstvo automaticky nadobudli manželstvom.

2. Na zachovanie občianstiev uvedených v odseku 1 sa vzťahujú príslušné ustanovenia článku 7 tohto dohovoru.

Čl.15

Iné možné prípady viacnásobného občianstva

Ustanovenia tohto dohovoru neobmedzujú právo zmluvného štátu ustanoviť vo svojej vnútroštátnej právnej norme, či

a) si jeho občania, ktorí nadobudnú alebo majú občianstvo ďalšieho štátu, jeho občianstvo ponechajú alebo ho stratia,
b) nadobudnutie alebo zachovanie jeho občianstva je podmienené zrieknutím sa alebo stratou ďalšieho občianstva.

Čl.16

Ochrana predchádzajúceho občianstva

Zmluvný štát nepodmieni nadobudnutie alebo zachovanie svojho občianstva zrieknutím sa alebo stratou ďalšieho občianstva v prípadoch, keď také zrieknutie sa alebo strata nie je možná alebo ju nemožno odôvodnene vyžadovať.

Čl.17

Práva a povinnosti súvisiace s viacnásobným občianstvom

1. Občania zmluvného štátu majúci ďalšie občianstvo majú na území toho zmluvného štátu, v ktorom majú trvalý pobyt, rovnaké práva a povinnosti ako ostatní občania tohto zmluvného štátu.

2. Ustanovenia tejto kapitoly sa netýkajú

a) pravidiel medzinárodného práva súvisiacich s diplomatickou a konzulárnou ochranou zmluvného štátu v prospech jedného z jeho občanov, ktorý má súčasne ďalšie občianstvo,
b) uplatnenia pravidiel súkromného medzinárodného práva každého zmluvného štátu v prípadoch viacnásobného občianstva.

KAPITOLA VI NÁSTUPNÍCTVO ŠTÁTOV A ObČIANSTVO

Čl.18

Princípy

1. Vo veciach občianstva v prípadoch nástupníctva štátov každý príslušný zmluvný štát rešpektuje princípy právneho štátu, normy týkajúce sa ľudských práv a princípy obsiahnuté v článkoch 4 a 5 tohto dohovoru a v odseku 2 tohto článku, najmä v záujme predchádzania stavu bez štátnej príslušnosti.

2. Pri rozhodovaní o udelení alebo zachovaní občianstva v prípadoch nástupníctva štátov zohľadní každý príslušný zmluvný štát najmä

- a) skutočnú a účinnú väzbu medzi osobou a štátom,
- b) obvyklý pobyt osoby v čase nástupníctva štátu,
- c) vôľu osoby,
- d) pôvod osoby.

3. Na prípady, keď nadobudnutie občianstva podlieha strate cudzieho občianstva, sa vzťahujú ustanovenia článku 16 tohto dohovoru.

Čl.19

Vyriešenie medzinárodnou dohodou

V prípadoch nástupníctva štátov sa príslušné zmluvné štáty budú usilovať o úpravu záležitostí týkajúcich sa občianstva dohodou medzi sebou a tam, kde je to možné, vo vzťahu k iným štátom. Také dohody budú rešpektovať princípy a pravidlá, ktoré sú obsiahnuté v tejto kapitole alebo na ktoré táto kapitola odkazuje.

Čl.20

Princípy týkajúce sa neobčanov

1. Každý zmluvný štát rešpektuje tieto princípy:

- a) občania predchádzajúceho štátu s obvyklým pobytom na území, nad ktorým zvrchovanosť je prenesená na nástupnícky štát, ktorí nenadobudli jeho občianstvo, majú právo ostať v tomto štáte,
- b) k osobám uvedeným v písmene a) sa bude pristupovať rovnako ako k občanom nástupníckeho štátu v súvislosti so sociálnymi a ekonomickými právami.

2. Každý zmluvný štát môže osoby uvedené v odseku 1 vyňať zo zamestnania vo verejnej službe zahŕňajúcej výkon zvrchovaných právomocí.

KAPITOLA VII VOJENSKÉ ZÁVÄZKY V PRÍPADOCH VIACNÁSOBNÉHO OBČIANSTVA

Čl.21

Splnenie vojenských záväzkov

1. Od osôb majúcich občianstvo dvoch alebo viacerých zmluvných štátov sa vyžaduje splnenie ich vojenských záväzkov iba vo vzťahu k jednému z týchto zmluvných štátov.

2. Spôsoby aplikácie odseku 1 môžu ustanovovať osobitné dohody medzi zmluvnými štátmi.

3. Okrem prípadov, keď osobitná zmluva, ktorá bola uzavretá alebo môže byť uzavretá, ustanovuje inak, sa na osoby majúce občianstvo dvoch a viacerých zmluvných štátov vzťahujú tieto ustanovenia:

- a) všetky takéto osoby podliehajú vojenským záväzkom vo vzťahu

k zmluvnému štátu, na ktorého území majú obvyklý pobyt. Majú však možnosť slobodne sa rozhodnúť až do 19. roku života, že si splnia vojenský záväzok ako dobrovoľníci vo vzťahu k ľubovoľnému inému zmluvnému štátu, ktorého sú tiež občanmi minimálne počas obdobia rovnajúceho sa obdobiu aktívnej vojenskej služby vyžadovanej zmluvným štátom, v ktorom majú obvyklý pobyt,

b) osoby, ktoré majú obvyklý pobyt na území zmluvného štátu, ktorého nie sú občanmi, alebo na území štátu, ktorý nie je zmluvným štátom, môžu sa rozhodnúť vykonávať vojenskú službu na území ľubovoľného zmluvného štátu, ktorého sú občanmi,

c) o osobách, ktoré si v súlade s pravidlami ustanovenými v písmenách a) a b) splnia vojenské záväzky vo vzťahu k jednému zmluvnému štátu podľa jeho právnych predpisov, platí, že si splnili vojenské záväzky vo vzťahu ku každému inému zmluvnému štátu alebo k zmluvným štátom, ktorých sú tiež občanmi,

d) osoby, ktoré si pred nadobudnutím platnosti tohto dohovoru medzi zmluvnými štátmi, ktorých sú občanmi, splnili vo vzťahu k jednému z týchto zmluvných štátov vojenské záväzky v súlade s jeho právnymi predpismi, sa považujú za osoby, ktoré splnili rovnaké záväzky vo vzťahu k ľubovoľnému inému zmluvnému štátu alebo k zmluvným štátom, ktorých sú tiež občanmi,

e) osoby, ktoré v súlade s písmenom a) vykonali aktívnu vojenskú službu vo vzťahu k jednému zo zmluvných štátov, ktorých sú občanmi, a neskôr zmenia svoj obvyklý pobyt na územie iného zmluvného štátu, ktorého sú občanmi, podliehajú vojenskej službe v zálohe iba vo vzťahu k druhému uvedenému zmluvnému štátu,

f) realizácia tohto článku nebude v nijakom prípade na úkor občianstva takýchto osôb,

g) v prípade mobilizácie ktoréhokoľvek zmluvného štátu nebudú záväzky vyplývajúce z tohto článku pre tento zmluvný štát záväzné.

Čl.22

Oslobodenie od vojenských záväzkov alebo alternatívna civilná služba

Okrem prípadov, keď osobitná zmluva, ktorá bola uzavretá alebo ktorá môže byť uzavretá, ustanovuje inak, vzťahujú sa na osoby majúce občianstvo dvoch a viacerých zmluvných štátov tieto ustanovenia:

- a) článok 21 ods. 3 písm. c) tohto dohovoru sa vzťahuje na osoby, ktoré boli oslobodené od vojenských záväzkov alebo ktoré vykonali civilnú službu ako alternatívu,
- b) osoby, ktoré sú občanmi zmluvného štátu nevyžadujúceho povinnú vojenskú službu, sa považujú za osoby, ktoré si splnili vojenské záväzky, ak majú obvyklý pobyt na území tohto štátu. Považujú sa však za osoby, ktoré si nespĺnili vojenské záväzky vo vzťahu k zmluvnému štátu alebo k štátom, ktorých sú tiež občanmi a kde sa vojenská služba vyžaduje, iba ak by uvedený obvyklý pobyt nepokračoval až do určitého veku, čo každý príslušný zmluvný štát oznámi pri podpise alebo pri uložení svojich ratifikačných listín, listín o prijatí alebo o pristúpení,
- c) osoby, ktoré sú občanmi zmluvného štátu nevyžadujúceho povinnú vojenskú službu, sa považujú za osoby, ktoré si splnili vojenské záväzky, keď v tomto štáte vykonali dobrovoľnú vojenskú službu minimálne v čase, ktorý sa rovná obdobiu aktívnej vojenskej služby zmluvného štátu alebo zmluvných štátov, ktorých sú tiež občanmi, bez ohľadu na miesto ich obvyklého pobytu.

KAPITOLA VIII
SPOLUPRÁCA MEDZI ZMLUVNÝMI ŠTÁTMI

Čl.23

Spolupráca medzi zmluvnými štátmi

1. So zreteľom na uľahčenie spolupráce medzi zmluvnými štátmi ich príslušné orgány

- a) poskytnú generálnemu tajomníkovi informácie o svojej vnútroštátnej právnej norme týkajúcej sa občianstva vrátane prípadov stavu bez štátnej príslušnosti a viacnásobného občianstva a o vývoji v súvislosti s realizáciou dohovoru,
- b) si na požiadanie navzájom poskytnú informácie o svojej vnútroštátnej právnej norme týkajúcej sa občianstva a o vývoji v súvislosti s realizáciou dohovoru.

2. Zmluvné štáty budú spolupracovať medzi sebou a s inými členskými štátmi Rady Európy v rámci príslušného medzivládneho orgánu Rady Európy s cieľom riešiť všetky relevantné problémy a podporovať progresívny vývoj právnych princípov a praxe týkajúcich sa občianstva a s ním súvisiacich záležitostí.

Čl.24

Vzájomná výmena informácií

Každý zmluvný štát môže kedykoľvek vyhlásiť, že bude informovať ktorýkoľvek zmluvný štát, ktorý urobil také isté vyhlásenie, o dobrovoľnom nadobudnutí svojho občianstva občanmi druhého zmluvného štátu v súlade s platnými právnymi predpismi týkajúcimi sa ochrany údajov. Také vyhlásenie môže uviesť podmienky, za ktorých zmluvný štát také informácie poskytne. Vyhlásenie možno kedykoľvek vziať späť.

KAPITOLA IX REALIZÁCIA DOHOVORU

Čl.25

Vyhlásenia týkajúce sa realizácie dohovoru

1. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojich ratifikačných listín, listín o prijatí, schválení alebo pristúpení vyhlásiť, že vylúči kapitolu VII z realizácie dohovoru.
2. Ustanovenia kapitoly VII budú platné iba vo vzťahoch medzi zmluvnými štátmi, na ktoré sa vzťahujú.
3. Každý zmluvný štát môže v ktoromkoľvek nasledujúcom období oznámiť generálnemu tajomníkovi Rady Európy, že bude vykonávať ustanovenia kapitoly VII vylúčené pri podpise alebo vo svojich ratifikačných listinách, listinách o prijatí, schválení alebo pristúpení. Toto oznámenie nadobudne platnosť dňom jeho prijatia.

Čl.26

Účinky dohovoru

1. Ustanovenia tohto dohovoru sa netýkajú ustanovení vnútroštátnej právnej normy a platných medzinárodných dokumentov ani tých, ktoré môžu nadobudnúť platnosť, na ktorých základe sa jednotlivcom poskytuje v oblasti občianstva výhodnejšie postavenie.
2. Tento dohovor neobmedzuje vykonávanie
  - a) Dohovoru o znížení prípadov viacnásobného občianstva a o vojenských záväzkoch v prípadoch viacnásobného občianstva

z roku 1963 a jeho protokolov,
b) ďalších záväzných medzinárodných dokumentov, ak sú zlučiteľné s týmto dohovorom, vo vzťahu medzi zmluvnými štátmi, ktoré sú týmito dokumentmi viazané.

KAPITOLA X ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl.27

Podpis a nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy a nečlenským štátom, ktoré sa zúčastnili na jeho vypracovaní. Tieto štáty môžu vyjadriť súhlas byť viazané dohovorom

- a) podpisom bez výhrady ratifikácie, prijatia alebo schválenia alebo
- b) podpisom podliehajúcim ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu, po ktorom nasleduje ratifikácia, prijatie alebo schválenie.

Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení budú uložené u generálneho tajomníka Rady Európy.

2. Tento dohovor nadobudne platnosť pre všetky štáty, ktoré vyjadria súhlas byť viazané dohovorom prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď tri členské štáty Rady Európy vyjadria súhlas byť viazané týmto dohovorom podľa ustanovení predchádzajúceho odseku.

3. Vo vzťahu ku každému štátu, ktorý dodatočne vyjadri súhlas byť viazaný dohovorom, dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa podpisu alebo uloženia jeho ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení.

Čl.28

Pristúpenie

1. Po nadobudnutí platnosti dohovoru môže Výbor ministrov Rady Európy vyzvať každý nečlenský štát Rady Európy, ktorý sa nezúčastnil na jeho vypracovaní, na pristúpenie k dohovoru.

2. Pre každý pristupujúci štát tento dohovor nadobudne platnosť v prvý deň mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia listiny o pristúpení u generálneho tajomníka Rady Európy.

Čl.29

Výhrady

1. Voči ustanoveniam obsiahnutým v kapitolách I, II a VI tohto dohovoru nemožno urobiť žiadne výhrady. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo o pristúpení urobiť jednu výhradu alebo viac výhrad voči ostatným ustanoveniam dohovoru, ak sú zlučiteľné s cieľom a účelom tohto dohovoru.

2. Každý štát, ktorý urobil jednu výhradu alebo viac výhrad, oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy príslušný obsah svojej vnútroštátnej právnej normy alebo akékoľvek ďalšie príslušné informácie.

3. Štát, ktorý urobil jednu výhradu alebo viac výhrad podľa odseku 1, posúdi celkové alebo čiastočné späťvzatie, len čo to

okolnosti umožnia. Také späťvzatie sa urobí oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy a nadobudne platnosť dňom jeho prijatia.

4. Každý štát, ktorý rozširuje realizáciu tohto dohovoru na územie uvedené vo vyhlásení podľa článku 30 ods. 2, môže v súvislosti s týmto územím urobiť jednu výhradu alebo viac výhrad v súlade s ustanoveniami predchádzajúcich bodov.

5. Zmluvný štát, ktorý urobil výhrady voči ktorémukoľvek ustanoveniu kapitoly VII dohovoru, nemôže trvať na uplatnení týchto ustanovení ďalším zmluvným štátom s výnimkou, že tento štát sám prijal tieto ustanovenia.

Čl.30

Územná pôsobnosť

1. Každý štát môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpení vymedziť územie alebo územia, na ktoré sa tento dohovor bude vzťahovať.

2. Každý štát môže kedykoľvek neskôr vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť platnosť tohto dohovoru na každé územie vymedzené vo vyhlásení, za ktorého medzinárodné vzťahy zodpovedá alebo v ktorého mene je oprávnený sa zaväzovať.

Pre také územie dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď generálny tajomník takéto vyhlásenie prijal.

3. Každé vyhlásenie urobené podľa oboch predchádzajúcich bodov možno v súvislosti s každým územím vymedzeným v takom vyhlásení vziať späť oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi. Späťvzatie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď generálny tajomník také oznámenie prijal.

Čl.31

Vypovedanie

1. Každá strana môže dohovor ako celok alebo kapitolu VII kedykoľvek vypovedať iba oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy.

2. Také vypovedanie nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď generálny tajomník oznámenie prijal.

Čl.32

Oznámenia generálneho tajomníka

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy, každému signatárovi, každej strane a každému inému štátu, ktorý pristúpil k tomuto dohovoru,

- a) každý podpis,
- b) uloženie každej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpení,
- c) každý dátum nadobudnutia platnosti dohovoru v súlade s článkami 27 a 28 tohto dohovoru,
- d) každú výhradu a späťvzatie výhrad urobených podľa ustanovení článku 29 tohto dohovoru,
- e) každé oznámenie alebo vyhlásenie urobené podľa ustanovení

článkov 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30 a 31 tohto dohovoru,
f) každý iný úkon, oznámenie alebo vyhlásenie týkajúce sa tohto dohovoru.

Na dôkaz toho podpísaní, ktorí boli na to riadne splnomocnení,
podpísali tento dohovor.

Dané v Štrasburgu 6. novembra 1997 v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré bude uložené v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie každému členskému štátu Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré sa zúčastnili na vypracovaní tohto dohovoru, a každému štátu, ktorý bol vyzvaný, aby pristúpil k tomuto dohovoru.